

ТРЯБВА ДА СМЕ СПЛОТЕНИ, ЗА ДА РЕШАВАМЕ САМИ ПРОБЛЕМИТЕ СИ

В Плевен пристигнах с двама приятели - Ким и Стенли, които много обичат ромите. Още на гарата ни посрещна Георги Петров, известният водещ на предаването „Студио Рома“ на радио „Мизия“ и сътрудник на вестник „Посоки“.

С нетърпение очаквахме мига на тръгването към село Буковлък, след като се настаняхме в хотел „Плевен“. Още от спирката ромите ни забелязаха и обсипаха с въпроси. Бяхме им много интересни: Ким - кореец, Стенли - поляк, а аз - Христо - циганин. Гледаха ни като екзотични животни в зоопарк. В автобуса от Плевен до Буковлък не забелязах ни един българин, даже и контролата бе циганин. Автобусът бе много оживен: всеки пита кои сме и откъде сме. Слязохме в селото и поехме по калните и мръсни улички. Първата ни среща бе с младежите в кафе-клуба на младото семейство Лола и Иван. Това, което младежите с болка ни споделиха ме срази. В центъра на селото българите не пускат ромите в заведенията си. Опитах се да разбера причините, но отговорите на въпроса ми бяха различни:

- Няма ли в селото някаква структура, която да работи по този проблем?

Мони, 17-годишен, без образование:

- Имаме будни роми, но нищо не предприемат за това и никой не ни обръща внимание.

Заир, 17-годишен, ученик в I курс в Техникума по млекопреработка в града, иска да стане полицай или да следва електроника:

- Много е обидно да ходим до центъра на селото и да не ни пускат в заведенията. Ние животни ли сме? Грешката е, че сме бедни. Имаме заведения в махалата, но имаме нужда да ходим и в центъра по малко, за разнообразие, пък сме си и от селото.

В разговора се намесва и собственичката на кафенето Лола:

- Имаме нужда от единство, да бъдем сплотени, за да се опитаме сами да решим проблемите си. 90 % от нас са безработни. Голяма част от децата не ходят на училище. Допреди няколко месеца ги хранеха безплатно, а сега искат да си плащат.

Срещата завърши само с поставените въпроси. Почувствах се виновен и ненужен, питах се с какво мога да помогна. Не знаех. Поразходихме се из уличките на селото, после приехме поканата на Кунка и Коци да посетим дома им. Младото семейство ни посрещна като свои. По добре подредения дом личеше семейната атмосфера. От семейството работи само Кунка. Рано всяка сутрин тя пътува до Плевен. Работи като чистачка на пазара и получава 35 хиляди лева. надява се, че ще ѝ увеличат заплатата на 50 хиляди. Коци от 5 години е безработен, а е работил в месокомбината, където има 20 години трудов стаж: „Стоя вкъщи и се грижа за семейството. Имаме две дъщери и един син. Митко е на 14 години и продава на пазара. Мина е на 12 години. Тя замества майка си, докато е на работа - пере, готви, чисти, ходи на църква и в свободното си време редовно чете Библията. От три години не ходят на училище. Нямам възможности да ги издържам, а и не смеем да ги изпращаме. Като спрат да ходят, тръгват глобите. Никой не вярва, че ние имаме проблеми и затова децата не ходят на училище.“

ПРЕД ГАРАТА В ПЛЕВЕН
(от ляво надясно) Заир, Стенли,
Христо, Георги, Ким, Мони

Кунка: „Преди децата ходеха редовно на училище, ние работехме, живеехме много добре, а сега ни е много трудно. Чудим се как да преживяваме.“

У тях заварихме Кръстинка, тяхна комшийка на 24 години, а изглежда с десетина години по-малка. Има вроген порок на сърцето. Майка ѝ работи, а бащата е безработен - чудят се как да свържат двата края. Дали Кръстинка да чуват или другите деца?

Като разбраха за нашето идване, много младежи и възрастни дойдоха да се запознаят с нас, а аз им подарявах вестник „Романо ило“. Едни са го виждали, други не са и чували. Задахох няколко въпроса и на Георги Петров, този буден ром от селото, който е завършил Техникум по хранително-вкусова промишленост, бил е преподавател по ромски език, преминал е курс по радиожурналистика към СУ „Св. Климент Охридски“:

КРАСИВ СПОМЕН ОТ ДОБРО ВРЕМЕ
Ани, Мумко, Мина

- Главният проблем за нашите роми е безработицата. Всички разчитат на социални помощи, на сметището и кой каквото намери. Служителите от социални грижи злоупотребяват с некомпетентността на ромите и тяхната неграмотност и ги лишават от помощи. Да не говорим на кого ги дават. Хората масово ровят из бунището - оттам идват храната и парите. Много от децата не ходят на училище. Международният център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия е финансирал проект за връщане на децата в училище. Към училището са открити четири кабинета - по хореография, музика, изобразително изкуство и спорт, които са добре и модерно обзаведени. Организиран са и четири групи от деца, с които сега се работи. Назначени са много добри специалисти. Засега още не се наблюдава ефект, но се очаква подобрение. За Коледа се готви спектакъл.“

На религиозна основа също има проблеми. Само в ромската махала има две църкви - Евангелистка петдесетна и Адвентистка от седмия ден. Успяхме да се срещнем с пастира на Адвентистката църква Сергей, който на въпроса ми защо са разделени църквите, отговори така:

- Най-напред в махалата е създадена нашата църква. Ние сме съботяни и пазим седмия ден - не готвим, не чистим, не се храним със свинско месо, не ходим по заведения. Имаме малка сграда, където се събираме. От евангелистите се различаваме по това, че изпълняваме словото по груг начин. Евангелистите казват, че адвентистите са по-малко вярващи.

- А бихте ли се обединили?

- Не, никога няма да се обединим.

- Господ е бил разпънат заради църквата, това разделение сега не е ли грях?

- Пише го в Библията, но няма да стане.

На следния ден много приятели ни посетиха в хотела, където разменихме адреси и поговорихме. Накрая ни изпратиха на гарата, което много ни зарадва.

Христо Христов